

Om att välja spinnrock

Detta är ett försök att beskriva olika typer av spinnrockar, konstruktionsdetaljer och olika begrepp för att om möjligt ge dig ett bättre underlag för ditt val av spinnrock. eftersom alla nya spinnrockar tillverkas utomlands förekommer här och där de engelska fackuttrycken inom parantes.

Olika Spinnrockstyper

Grovt indelat kan man särskilja fyra typer :

Horisontalrock - traditionell svensk spinnrock

Vertikalrock - tämligen ovanlig

Modern spinnrock

Långrock

Horisontalrocken är den typiska "spinnrocken" vinge med spole till vänster, hjulet till höger, tre ben och med mer eller mindre sluttande bänkskiva (saxony wheel). Dessutom finns varianten med horisontell bänkskiva med spinnvingen monterad på ett litet podium - en andra våning (norwegian wheel).

Vertikalrocken (castle wheel) har spinnvingen monterad ovanför hjulet. På grund av konstruktionen måste hjulet göras mindre vilket ger dem deras eleganta utseende

Långrocken (big wheel) är mer lik sländan i sitt arbetssätt. Den har varken vinge eller spole utan bara en lång metallten (pinne) som drivs av hjulet. Hjulet vevas med höger hand medan spinnandet sköts med vänster hand. Processen är intermitterent, man spinner, lindar upp, spinner, osv.

Moderna spinnrockar (modern wheels) är så gott som uteslutande vertikalarockar. Utseendet kan variera avsevärt och olika tekniska lösningar har använts för att få kraften från fötterna via hjulet till vinge och spole, att åstadkomma hastighetsskillnaden mellan vinge och spole, samt att få tråden att tvinnas och samtidigt lindas upp på spolen i en kontinuerlig process.

Detaljer att begrundas

Trampor. En eller två trampor? Faktum är att med två trampor (och med två trampstickor - vevstakar) blir trampningen lättare och man har avsevärt större kontroll över trampningen - både riktning (medsols-motsols) och hastighet. Med lite övning lär man sig att starta hjulet utan att hjälpa till med ena handen. Sittställningen blir också bekvämare.

Utväxlingarna har däremot stor betydelse. Vill man spinna tjockt garn betyder det mycket fiber och lite tvist per längdenhet. Går då vingen - och därmed spolen långsamt hinner man med att mata ut fiber utan att tråden blir övertvistad. Vid tunn tråd vill man ha lite fiber och mycket tvist per längdenhet. Då kan det bli besvärande att trampa i rasande fart och ändå få händerna vänta på att rocken skall "bli färdig", 5-15:1 ev. ända upp till 20:1 är en bra spännvidd som ger dig möjlighet att spinna som DU vill.

Vingen placering spelar mindre roll. Om man hävdar att man skall spinna rakt in i pipan vid kamgarnsspinning och avskyr att dra ut fibrerna med höger hand väljer man en vertikalrock. Vänsterhänta personer kan uppleva vertikalrocken fördelaktig eftersom det inte spelar någon roll vilken hand som drar ut fibrerna.

Pipans höjd. Spelar enligt min åsikt så gott som ingen roll alls. Om tråden går i 30 grader in i pipan från sidan eller 30 grader underifrån må väl inte spela någon som helst roll.

Enkeldrivning eller dubbeldrivning Enkeldrivning betyder att drivremmen bara går över vingens trissa, en annan rem bromsar spolen (scotch tension) eller att drivremmen går över spolens trissa medan man bromsar vingen, vingbroms (irish tension). Dubbeldrivning betyder att drivremmen går två varv första gången över vingens trissa och andra gången över spolens trissa. Spolens trissa skall alltid ha mindre diameter än vingens. Läs mer om de olika drivsätten i "[om spinnrockens principer](#)" Vilket system som är bäst är nog i huvudsak personliga åsikter. Faktum är dock att vid dubbeldrivning försvinner ingen kraft till bromsningen vilket gör trampningen lättare. Kan man hitta en spinnrock som erbjuder alla tre drivsätten har man ju alla alternativen i samma rock, att använda när och hur man behagar.

Spolkapacitet har nog också blivit en fråga om tycke och smak. Med tanke på att ett garnnystan man köper i regel ligger på 50g tycker jag att en spole som tar 75-150 gram räcker.

Antal spolar om man vill tvinna garn är ett absolut minimiantal 3 spolar, om man håller sig till 2-slaget garn. Gillar man tjockt garn behövs minst 4, då två fulla 1-trådsspolar aldrig får plats i tvinnat skick på den tredje.

Spolställning inbyggd eller lös? Återigen tycke och smak. Lös spolställning ger dig möjlighet att själv bestämma placering och hur trådarna skall gå fram till händerna som kontrollerar tvinningen. Inbyggd utrymmesbesparande och du vet vart du har spolarna, men de inbyggda brukar bara ta två spolar.

Bra tillbehör är inte att förglömma. Bland dem rekommenderar jag varmt en härvel eller ett härvträ. Låt det upphärvade garnet sitta kvar i spänn över natt så "korvar" det sig mindre. Mät upp längden per varv, räkna antal varv du får av garnet. Väg garnet och du kan enkelt räkna ut gramlängden, meter per gram. Beteckningen 6/2 betyder en tråd på 6meter per gram och att garnet är 2-slaget, dvs. garnet är 3 meter per gram. Tillkrånglat eller hur?